

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Solvind AS

Deres ref

Vår ref

Dato

20/1347-

24. juni 2021

Gismarvik vindkraftverk - midlertidig dispensasjon fra krav om behovsstyrt hinderlys - klage

1. Bakgrunn

Ved NVEs vedtak av 10. juni 2021 fikk Gismarvik Vindkraft AS (GVAS) avslag på søknad av 26. mars d.å. om utsatt frist for behovsstyrt hinderlysmarkering av turbinene.

Ved godkjenning av MTA og detaljplan for Gismarvik vindkraftverk 5. februar 2020, satte NVE følgende vilkår:

Dere skal utstyre turbinene med «annen merking», jf BSL E 2-1 § 7, med lys som slås på når luftfartøy har en gitt avstand til vindkraftverket

Planene ble stadfestet av Olje- og energidepartementet 5. oktober 2020. Departementet satte i den forbindelse følgende tilleggsvilkår om lysmerking:

Konsesjonæren kan for en nærmere fastsatt tidsperiode, søke NVE om fritak fra kravet om radarstyrt hinderlys eller tilsvarende lysmerking som kun slås på når luftfartøy er i nærheten, forutsatt at det foreligger god nok dokumentasjon for at et slikt system vil bli tatt i bruk innenfor den frist som fastsettes.

GVAS søkte om utsatt frist med henvisning til at Luftfartstilsynet for tiden ikke behandler søknader om alternativ lysmerking, og at det derfor ikke har vært mulig å få avklart hvordan vilkåret skal overholdes.

I NVEs avslag på søknaden, mener NVE at det ikke foreligger tilstrekkelig dokumentasjon på at behovsstyrt lysmerking vil bli tatt i bruk.

Postadresse
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
postmottak@oed.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 59
oed.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
977 161 630

Avdeling
Energ- og
vannressursavdelingen

Saksbehandler
Tollef Taksdal
22 24 61 71

2. Klage

I brev av 11. juni 2021 fra advokatfirmaet 1,5, klagde GVAS på NVEs avslag. GVAS mener blant annet NVE legger en for streng forståelse av kravet om dokumentasjon for bruk av behovsstyrt varslingsanlegg, samt at den uforutsette og ekstraordinære situasjonen som har oppstått ved Luftfartstilsynets saksbehandlings- og veiledningsstans, må tas i betraktning ved vurderingen av hva som er god nok dokumentasjon.

Departementet viser for øvrig til klagen og NVEs redegjørelse og vurdering av denne i oversendelsen av 18. juni 2021. NVE finner i oversendelsen ikke grunnlag for å endre vedtaket om avslag på utsatt frist for behovsstyrt lysmerking.

3. Departementets merknader

På tidspunktet for departementets klagebehandling av MTA og detaljplan for Gismarvik vindkraftverk i oktober 2020, var det etablert flere vindkraftverk med radarstyrt hinderlys i Norge. Selv om Luftfartstilsynet formelt sett godkjenner søknader om alternative hinderlysløsninger etter at anleggene er ferdigstilt, var departementet kjent med at tilsynet ga rådgivning og ikke-bindende forhåndsvurderinger av mulige alternative løsninger. Denne praksisen lå til grunn for departementets tilstramming av vilkåret om hinderbelysning i vedtaket av 5. oktober 2020, og kravet til "god nok dokumentasjon" må vurderes ut ifra dette utgangspunktet. Departementet viser i den forbindelse til at vilkåret ikke kan leses som et krav om en forhåndsgodkjent løsning, i all tid det var klart for alle parter at Luftfartstilsynet først endelig godkjenner alternative løsninger når anlegg er etablert.

Våren 2021 ble det klart at Luftfartstilsynet midlertidig har stanset behandlingen av søknader om alternativ hinderbelysning, og ikke vil avgi rådgivende uttalelser om mulige løsninger. Bakgrunnen for dette er at tilsynet ser behov for en faglig gjennomgang av bruken av alternative merkeordninger, og har startet opp en prosess med involvering av luftstromsbrukere i den forbindelse. I den sammenheng har det fremkommet at flere luftstromsbrukere, herunder Forsvaret, mener et rent radarbasert system for lysstyring, ikke er tilstrekkelig. Luftfartstilsynet oppgir at det trenger rundt 2 år på å utarbeide nytt faglig grunnlagsmaterieell for bruk av alternativ behovsstyrt hinderlys, før søknader kan behandles. Departementet viser for øvrig til diverse korrespondanse mellom Luftfartstilsynet og NVE.

Når Luftfartstilsynet ikke lenger vurderer og behandler søknader om alternativ belysning, er det umulig for GVAS å fremskaffe dokumentasjon fra relevant myndighet, på at de planene de har for alternativ merking vil kunne bli godkjent. Luftfartstilsynets behandlingsstopp er en bristende forutsetning for oppfølgingen av departementets vilkår fra oktober 2020. Å avslå søknaden fra GVAS på bakgrunn av manglende dokumentasjon fra relevant myndighet, mener departementet i denne saken gir et sterkt urimelig resultat.

Departementet har vurdert opplysninger som fremgår av Forsvarets tilbakemeldinger til Luftfartstilsynet og tilsynets korrespondanse med NVE og Samferdselsdepartementet. Departementet kan ikke se at det ut ifra disse opplysningene noe sted fremkommer indikasjoner på at det i fremtiden ikke vil være aktuelt å godkjenne alternativ, behovsstyrt

lysmarkering på vindturbiner. Samtidig må det legges til grunn at et fremtidig system for behovsstyrt lysvarslingsanlegg vil kreve mer omfattende systemer enn rene radarbaserte løsninger. Departementet viser i den forbindelse til at Forsvaret har gitt uttrykk for at det må benyttes transponderbaserte systemer og at IR-lysmarkering bør vurderes. GVAS må derfor være forberedt på at kostnadene for aktuell lysmerking kan bli større enn det man tidligere så for seg.

Ulempen ved å tillate midlertid unntak fra kravet om behovsstyrt hinderlys, er at omgivelsene da blir eksponert for alminnelig lysmerking i den perioden unntaket gjelder for.

Departementet viser til at både NVE og departementet i MTA-sammenheng har tatt høyde for at slike situasjoner kan oppstå, og finner at det ikke er til hinder for å gi utsettelse.

Etter en samlet vurdering der det legges vekt på den spesielle situasjonen som har oppstått i og med at Luftfartstilsynet for tiden ikke behandler søknader om alternativ merking eller på annen måte gir veiledning på dette feltet, finner departementet at søknaden om utsatt frist må innvilges.

4. Konklusjon

Klagen tas til følge. Søknaden av 27. mai 2021 fra GVAS om 24 mnd. fritak fra kravet om radarstyrt hinderlys, innvilges.

Departementets vedtak i klagesaken kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd, første punktum.

Med hilsen

Trond Ulven Ingvaldsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Tollef Taksdal
underdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Forsvarsdepartementet
Luftfartstilsynet
Norges vassdrags- og energidirektorat
Samferdselsdepartementet
Tysvær kommune
1,5 Advokatfirma